

POSTBUS 3007 | 2001 DA HAARLEM

Provinciale Staten van Noord-Holland
door tussenkomst van de statengriffier mw. drs. K. Bolt
Dreef 3, tweede etage
2012 HR HAARLEM

Gedeputeerde Staten

Uw contactpersoon

G.M. Biermann

BEL/GRN

Telefoonnummer +31235143805

biermann@noord-holland.nl

1 | 6

Betreft: Provinciaal Programma Landelijk Gebied (PPLG)

Geachte leden,

Met deze brief informeren wij uw Staten over het Provinciaal Programma Landelijk Gebied (PPLG), conform onze toezegging in uw commissie NLG van 5 september jongstleden. Deze brief bouwt voort op de technische briefing die u tijdens deze commissievergadering hebt ontvangen.

Het regeerakkoord van het huidige kabinet bevat een ambitieuze passage over het landelijk gebied en over de uitdagingen die hier actueel zijn. Daar is ook aanleiding toe, gelet op de urgentie om de biodiversiteit en ons watersysteem te herstellen en de opwarming van de aarde tegen te gaan. Om in samenhang aan deze doelstellingen te werken kondigt het regeerakkoord een Nationaal Programma Landelijk Gebied (NPLG) aan en reserveert het een bedrag van € 25 miljard (het 'transitiefonds').

Ook de provincies spelen een belangrijke rol bij het realiseren van doelstellingen in het landelijk gebied. Deze rol krijgt vorm op verschillende manieren. Ten eerste hebben wij een grote beleidsmatige verantwoordelijkheid: wij werken aan het realiseren van rijksdoelen, maar hebben ook provinciale doelen en investeren provinciale middelen in het landelijk gebied. Daarnaast zijn wij vaak regisseur van gebiedsprocessen waarmee deze doelstellingen op gebiedsniveau worden uitgewerkt en gerealiseerd. Dit is een taak die wij al vele decennia uitvoeren en die wij sinds 2019, de start van onze huidige coalitieperiode, hebben geïntensiveerd. Hierbij betrekken wij uw Staten via het Programma Natuurnetwerk (PNN, dat jaarlijks door uw Staten wordt vastgesteld) en de *College Tour*-werkbezoeken.

Het Rijk vraagt ons uiterlijk 1 juli 2023 een zogenoemd 'gebiedsprogramma' vast te stellen, waarin wij de doelen uitwerken die het Rijk in

Verzenddatum

21 SEP. 2022

Kenmerk

1904193/1903077

Uw kenmerk

Postbus 3007
2001 DA Haarlem
Telefoon (023) 514 3143

Houtplein 33
2012 DE Haarlem
www.noord-holland.nl
Kvk-nummer 34362354
Btw-nummer NL.0010.03.124.B.08

het NPLG stelt en aangeven welke maatregelen en instrumenten wij inzetten om deze doelen 'onontkoombaar' – eveneens een term uit het regeerakkoord – te realiseren. De Wet stikstofreductie en natuurverbetering (Wsn) bepaalt dat Gedeputeerde Staten het gebiedsprogramma vaststellen. Gelet op het belang van het document vindt ons college het echter wenselijk dat dat door uw Staten gebeurt. Daarnaast hebben wij ervoor gekozen om het gebiedsprogramma te hernoemen tot 'Provinciaal Programma Landelijk Gebied' (PPLG), omdat wij deze naam een duidelijker indruk vinden geven van het doel en de reikwijdte van het document.

Zowel het NPLG als het PPLG moeten het komend jaar tot stand komen en beide uiterlijk 1 juli 2023 worden vastgesteld: het NPLG door de ministerraad en het PPLG door uw Staten.

NPLG: het vervolg

Het NPLG-proces is gestart op 10 juni jongstleden, toen het Rijk de zgn. 'Startnotitie NPLG' heeft gepubliceerd. Deze notitie hebben wij destijds aan uw Staten gestuurd. De startnotitie bevat een beschrijving van het doel en de reikwijdte van het NPLG. Hierin wordt duidelijk dat het NPLG drie centrale thema's bevat: natuur, water en klimaat. Onder het thema natuur vallen de doelstellingen voor Natura2000, stikstof, Natuurnetwerk Nederland, Bossenstrategie en groenblauwe dooradering (het netwerk van landschapselementen in het landelijk gebied, zoals natuurvriendelijke oevers en verbindingzones). Onder het thema water vallen de doelstellingen voor zoetwaterbeschikbaarheid en de Kaderrichtlijn Water, voor zover die betrekking hebben op het landelijk gebied. Onder het thema klimaat vallen de doelen uit het Klimaatakkoord, voor zover die betrekking hebben op 'landbouw en landgebruik': de uitstoot van broeikasgassen uit de veenweiden en landbouw. De gemene deler van deze thema's is dat ze hun basis kennen in internationale verdragen of richtlijnen en 'landen' in het landelijk gebied.

Naast de Startnotitie verscheen op 10 juni jl. ook een brief van de minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV) over het perspectief voor de agrarische sector in Nederland. Dit perspectief is van groot belang, omdat de agrarische sector een belangrijke rol speelt in elk van de hierboven genoemde uitdagingen. De brief van voormalig minister Staghouter is in de Tweede Kamer kritisch ontvangen en is momenteel in bewerking door het ministerie van LNV. Wij zijn in afwachting van een nieuwe versie van deze brief. Ons college vindt dat een gezonde, duurzame landbouw bij Noord-Holland hoort. Wij zien dat de landbouw een transitieopgave kent, die in sommige gevallen ook pijnlijke keuzes noodzakelijk kan maken. Tegelijkertijd hebben wij veel vertrouwen in de flexibiliteit en het ondernemerschap in de agrarische sector en zien

wij ook veel agrarische ondernemers die op een duurzame en toekomstbestendige manier hun werk doen. Wij vinden perspectief en duidelijkheid voor deze sector van groot belang.

De startnotitie zal het komend half jaar worden aangevuld met uitwerkingen en actualisaties van de doelen die voor de NPLG-thema's gelden. Dat is nodig, omdat sommige doelen nog niet zijn 'doorvertaald' naar provinciaal of regionaal niveau, terwijl dat voor een provinciale uitwerking in het PPLG en voor de gebiedsprocessen noodzakelijk is. Sommige doelen worden nog uitgewerkt of geactualiseerd vanwege nieuwe wetenschappelijke inzichten of monitoringsgegevens. Dit is bijvoorbeeld het geval voor stikstof: er komt dit najaar een actualisatie van de AE-RIUS-meetgegevens). Ook voor klimaat/broeikasgassen zijn de landelijke doelen nog niet stabiel. Hierdoor is de door uw Staten gevraagde doorvertaling van deze doelen nog niet mogelijk in de nagenoeg afgeronde Regionale Veenweidenstrategie; dit zal gebeuren via het PPLG. Nog wezenlijker is bovendien dat sommige doelen nog onderwerp zijn van politieke discussie. Het meest in het oog springende voorbeeld is stikstof, waarbij de politieke ambitie die in het regeerakkoord is vastgelegd nog niet is verankerd in wetgeving en wij in afwachting zijn van het advies van de heer Remkes over de stikstofproblematiek.

Tenslotte moeten wij ons realiseren dat het NPLG moet worden gezien als een 'ster in een sterrenstelsel' van verschillende ruimtelijke opgaven in Nederland. Naast de NPLG-opgaven zijn er doelen – die deels ook in het landelijk gebied landen – voor woningbouw en energietransitie en zijn er in Noord-Holland vier zgn. NOVEX-gebieden met specifieke ruimtelijke opgaven (de Metropoolregio Amsterdam, het Noordzeekanaalgebied, Schiphol en – voor het landelijk gebied de meest relevante – het Groene Hart). Verder is er het programma 'bodem en water sturend' van het ministerie van Infrastructuur & Waterstaat, dat een plek in het NPLG heeft en voorschrijft om zoveel mogelijk rekening te houden met de kenmerken van het bodem- en watersysteem. Het komende jaar zal ook deze bredere ruimtelijke puzzel gelegd moeten worden.

PPLG: vervolg

Het NPLG is dus een bouwwerk dat nog niet volledig is. Doelen worden nog aangevuld, geactualiseerd, er vindt nog politieke discussie plaats. De provincies worden echter geacht om gelijktijdig te werken aan de totstandkoming van het PPLG. Dat is geen eenvoudige opgave, want daarmee wordt het werken aan het PPLG ook als 'schieten op een bewegend doel'. Bovendien is de planning uitermate krap en vallen de verkiezingen voor Provinciale Staten en waterschapsbesturen precies in deze periode. Mede om deze reden zullen wij de komende tijd in nauw overleg met het Rijk blijven, constructief maar ook met voldoende scherpheid en zakelijkheid over wat wij nodig hebben om deze zware klus te kunnen klaren.

Wij willen met het PPLG drie doelen bereiken:

1. *Een inspirerend perspectief, zowel op het noodzakelijke ecologisch en hydrologisch systeemherstel, als op de agrarische sector in Noord-Holland.* Omdat we aan de vooravond staan van een grote transitie in het landelijk gebied, vindt ons college het belangrijk om zo'n perspectief als vertrekpunt te kiezen. Hierbij vinden we het van belang om een positieve toonzetting te kiezen en uit te gaan van de kracht en deskundigheid die er in de verschillende sectoren aanwezig is.
2. *Doorwerkend in samenhangend beleid voor het landelijk gebied.* In dit deel werken we het perspectief uit in beleid. Uiteraard hebben we al veel beleid voor het landelijk gebied, zoals het Masterplan biodiversiteit, het Regionaal Waterprogramma 2022-2027, de Voedselvisie, de Visie Recreatie & Toerisme, de Realisatiestrategie NNN, de Strategie Noord-Hollandse aanpak stikstofproblematiek 2021-2022, beleidsbrieven zoals over weidevogels en bossenstrategie, enzovoorts. We gebruiken deze beleidskaders en waar mogelijk integreren we ze in het Provinciaal Programma Landelijk Gebied. Daarnaast zal het komend jaar moeten blijken of aanpassing van het bestaand beleid nodig is om de rijksdoelen te realiseren. Als dat het geval is, zal dat ook worden verankerd in het PPLG.

Naast een uitwerking van de rijksdoelen staat het ons vrij om ook provinciale doelen – die niet expliciet in het NPLG staan – in het PPLG op te nemen. Graag maken wij van deze mogelijkheid gebruik, omdat hiermee de samenhang van ons beleid voor het landelijk gebied beter tot uitdrukking komt. Voor uw Staten bevordert dit de mogelijkheid tot integrale sturing.

3. *Uitmondend in een heldere opdracht voor de gebiedsprocessen.* Op dit moment werken we provinciebreed aan gebiedsprocessen in het landelijk gebied. Deze gebiedsprocessen zijn vaak gestart vanuit de opgave om het Natuurnetwerk Nederland af te ronden: een concrete opgave, die per deelgebied is uitgewerkt. We voelen echter de noodzaak om de scope van de gebiedsprocessen te verbreden en ze integraal te maken. Met integraal bedoelen we dat alle doelen die straks binnen de reikwijdte van het PPLG vallen, deel uitmaken van de opgave in het gebiedsproces. De samenhang van de beleidsthema's in het landelijk gebied maakt dit noodzakelijk. Dat vraagt echter een 'doorvertaling' van nationale of provinciale beleidsdoelen naar gebiedsniveau. In het PPLG willen we hier een grote stap in zetten. Dat biedt helderheid voor de gebiedsprocessen. Om deze reden zullen we het huidige Programma Natuurnetwerk, dat een overzicht bevat van lopende gebiedsprocessen, in het PPLG integreren.

Rol Provinciale Staten

De uitdagingen in het landelijk gebied zijn voor uw Staten niet nieuw; deze gehele collegeperiode bent u hierbij zeer betrokken geweest. Met de technische briefing van 5 september jl. hebben wij het PPLG voor het eerst bij u geïntroduceerd. Deze brief is het vervolg hierop. Zoals eerder vermeld heeft ons college besloten dat wij – hoewel dat geen wettelijke verplichting is – het PPLG ter besluitvorming aan uw Staten zullen voorleggen. Wij stellen ons voor dat wij het BOB-model [beeldvorming, oordeelsvorming, besluitvorming] toepassen om uw Staten het komende jaar nader te betrekken. Hierbij moeten we echter de kanttekening plaatsen dat het proces waarschijnlijk niet zo gestroomlijnd zal verlopen als dit model doet vermoeden. Vanwege het karakter van 'bouw- werk' en 'schieten op een bewegend doel' – en waarschijnlijk ook vanwege de coalitievorming die vanaf maart 2023 begint – zullen de verschillende fases soms wat door elkaar lopen. Wij betrachten hier maximale transparantie in en houden graag nauw contact met uw griffie om dit nader vorm te geven.

Rol mede-overheden en partners in het veld

Ook onze partners in het veld zijn nauw betrokken. Zij zijn vertegenwoordigd in de gebiedsprocessen en aan verschillende overlegtafels. Ook hun inbreng vinden wij van groot belang. Voor het PPLG willen wij deze inbreng primair organiseren via de Provinciale Regietafel Stikstof, die wij hiervoor verbreden qua thematiek (het NPLG gaat immers over méér dan stikstof). In het Provinciale Regietafel zijn de mede-overheden en voornaamste stakeholders vertegenwoordigd: gemeenten, waterschappen, natuur- en landbouworganisaties, VNO-NCW, Schiphol, Bouwend Nederland en Rijkswaterstaat. Onder de paraplu van de Regietafel functioneert bovendien een Landbouwtafel, een Haven- & Industrietafel en regulier overleg met de terreinbeherende organisaties. Wij willen deze structuur graag inzetten om de afstemming over het PPLG te organiseren. Daarnaast willen wij het komende jaar tenminste één en mogelijk twee brede conferentie(s) organiseren, waarin de voortgang en de voornaamste discussiepunten worden besproken. Hiervoor worden ook Statenleden uitgenodigd.

Vervolg

In deze brief hebben wij u geïnformeerd over de ontwikkelingen rond het NPLG en het PPLG. Graag blijven wij dat ook de komende tijd doen. Voor het werk aan het PPLG geldt: de start is gemaakt. Voor het werk in het landelijk gebied geldt dat we al langer op weg zijn en dat er al mooie successen geboekt zijn. Onze ambitie is groot, de klus complex

en we hebben nog met een flink aantal onzekerheden te maken. Het komende jaar zal veel flexibiliteit en creativiteit van ons vragen, omdat er ongetwijfeld nog onverwachte gebeurtenissen, mee- en tegenvallers en voortschrijdend inzicht zullen passeren. Wij vragen hiervoor uw begrip en zullen ons uiterste best doen uw Staten nauw te betrekken en de rol te geven die u toekomt. Dat geldt evenzeer voor onze partners in het veld.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Noord-Holland,

provinciesecretaris

R.M. Bergkamp

voorzitter
dr. I. Zaal